

Ochrona Środowiska w 2018 r.

28.06.2019 r.

Dynamika ilości odpadów komunalnych zebranych selektywnie w stosunku do roku poprzedniego

W 2018 r. odnotowano spadek poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności o 2% w porównaniu do roku poprzedniego, zmniejszyła się ilość wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych o 0,3%, nastąpiła także redukcja emisji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza o 11% oraz gazowych o 0,3%. Wzrosła natomiast o ok. 2% ilość wytworzonych odpadów.

Woda i Ścieki

Pobór i zużycie wody

W 2018 r. odnotowano spadek poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności o 2% w porównaniu do poprzedniego roku (z 10,1 km³ do 9,9 km³). Największy udział w poborze wody (ok. 69%), przypadają na cele produkcyjne (6,8 km³, wobec 7,0 km³ w 2017 r.). Pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych uległ spadkowi o 6,1% i wyniósł 1 km³. Natomiast pobór wody na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej zwiększył się o 0,1 km³ i wyniósł 2,1 km³.

Głównym źródłem zaopatrzenia gospodarki narodowej w wodę są wody powierzchniowe. Ich pobór w 2018 r. wyniósł 8,1 km³ i pokrył 82% potrzeb. Wody powierzchniowe wykorzystywane były głównie do celów produkcyjnych w przemyśle. Pobór wód podziemnych wyniósł 1,8 km³ i był zbliżony do poboru w 2017 r.

Tablica 1. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru

Wyszczególnienie	2017	2018
	w hm ³	
Ogółem	10080,6	9886,2
Wody powierzchniowe	8353,7	8065,0
Wody podziemne	1676,2	1772,6
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użyte do produkcji)	50,7	48,6

W 2018 r. zużycie wody wynosiło 9,4 km³, co stanowiło 98% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku. Analogicznie jak w latach poprzednich, największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miał przemysł 72% (6,8 km³). Zużycie wody w rolnictwie i leśnictwie stanowiło 10% (1,0 km³) całkowitego zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej. Zużycie wody przez sektor komunalny, w ramach eksploatacji sieci wodociągowej wyniosło 1,7 km³ (18%). W 2018 r. zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych wynosiło 1,3 km³ i wzrosło o 4,7% w stosunku do ubiegłego roku.

Ścieki

W roku 2018 ilość wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia kształtowała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym i wyniosła 2,2 km³, natomiast ilość ścieków nieoczyszczanych 0,1 km³. Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów osiągnęła wartość 1,16 km³, co stanowi 55,6% ścieków oczyszczanych, natomiast ilość ścieków oczyszczanych mechanicznie wyniosła 0,48 km³ (23,1% ścieków poddanych procesom oczyszczania).

Część ścieków wymagających oczyszczenia (4,9%) nie została poddana procesom oczyszczania. Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2018 r. wyniosła 106,3 hm³, wobec 106,6 hm³.

W 2018 r. pobór wody wyniósł 9,9 km³

W 2018 r. zużyto 9,4 km³ wody (98% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku)

Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2018 r. wyniosła 106,3 hm³

Rok 2018 był kolejnym rokiem, w którym odnotowano spadek liczby oczyszczalni przemysłowych (z 926 w 2017 r. do 882 w 2018 r.). Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych (3257), była na poziomie roku ubiegłego (3258). Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2018 r. wyniósł 74%, przy czym w miastach wyniósł ok. 95%, zaś na wsiach 43%.

Nieczystości ciekłe

W związku z niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturą kanalizacyjną część mieszkańców nadal korzystała z przydomowych systemów do odprowadzania ścieków. W 2018 r. zanotowano 2,2 mln zbiorników bezodpływowych, z których odebrano i dostarczono do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych ok. 46,2 hm³ nieczystości ciekłych.

Na obszarach wiejskich znajdowało się ok. 86% ogółu liczby zbiorników bezodpływowych

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

Wielkość emisji pyłów w 2018 r., z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, tj. z zakładów o największej w skali kraju emisji zanieczyszczeń do powietrza (ok. 1900 zakładów) wyniosła ok. 32 tys. t i zmniejszyła się o 10,7% w stosunku do ubiegłego roku. Emisja pyłów pochodziła głównie z procesów spalania paliw (55% emisji pyłów z zakładów szczególnie uciążliwych). Głównymi źródłami emisji było przetwórstwo przemysłowe (52%) oraz jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (40%).

W 2018 r. odnotowano spadek ilości wyemitowanych zanieczyszczeń pyłowych o 10,7% w porównaniu do poprzedniego roku

W 2018 r. emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ukształtowała się na poziomie 213 mln t i spadła w stosunku do 2017 r. o 0,3%. Ponad 99% tej emisji stanowił dwutlenek węgla oraz po 0,1% - dwutlenek siarki i tlenek azotu. Dominującymi źródłami emisji przemysłowych zanieczyszczeń gazowych były jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (70%) oraz zakłady przetwórstwa przemysłowego (28%).

W 2018 r. nastąpił niewielki spadek ilości wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych o 0,3% w porównaniu do poprzedniego roku

Tablica 2. Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych

Wyszczególnienie	2017	2018
Liczba zakładów	1879	1896
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:		
pyłowych	35,6	31,8
w tym ze spalania paliw	20,5	17,4
gazowych	213920,7	213214,2
w tym dwutlenek węgla	212542,0	211914,8
dwutlenek siarki	243,5	217,3
tlenek azotu (przeliczeniu na NO ₂)	229,6	204,1
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %		
pyłowych	99,8	99,8
gazowych (bez dwutlenku węgla)	63,9	66,7

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2018 r. zatrzymano 19,4 mln t (99,8%) pyłów i 2,6 mln t (66,7%) gazów (bez CO₂) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w 2018 r. dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń gazowych wyniosły: 89,9% dla dwutlenku siarki, 72,3% dla węglowodorów, 43,8% dla tlenków azotu, 29,5% dla tlenku węgla, 37,7% dla innych (głównie amoniaku, dwusiarczku węgla, fluoru, siarkowodoru, związków chloroorganicznych).

Ochrona przyrody i krajobrazu

Polska zaliczana jest do grupy państw europejskich o dużej różnorodności biologicznej, zarówno pod względem liczby gatunków, jak i walorów środowiskowych. Powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody (łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, która mieści się

W 2018 r. powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona wzrosła o 6,8 ha

w granicach tych obszarów) w końcu 2018 r. wynosiła ponad 10,2 mln ha, co stanowiło 32,6% powierzchni kraju, wobec 32,5% w 2017 r.

Wskaźnik powierzchni obszarów prawnie chronionych przypadającej na jednego mieszkańca wyniósł 2651 m², co stanowi wzrost względem 2017 r. (2648 m²).

W 2018 r. utworzono park krajobrazowy „Góry Łosiowe” o powierzchni 4859,97 ha

Tablica 3. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Wyszczególnienie	Liczba obiektów	Powierzchnia ogółem			
		w tys. ha	w odsetkach	w % powierzchni ogólnej kraju	na 1 mieszkańca w m ²
OGÓŁEM	10752	10182,4	100,0	32,6	2650,9
Parki narodowe	23	315,1	3,1	1,0	82,0
Rezerваты przyrody	1501	169,6	1,7	0,5	44,1
Parki krajobrazowe ^a	123	2523,0	24,8	8,1	656,8
Obszary chronionego krajobrazu ^a	386	7000,1	68,7	22,4	1822,4
Użytki ekologiczne	8206	54,87	0,5	0,2	14,3
Stanowiska dokumentacyjne	182	1,0	0,0	0,0	0,2
Zespoły przyrodniczo krajobrazowe	331	118,9	1,2	0,4	31,0

^a Bez rezerwatów przyrody i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

W końcu 2018 r. zarejestrowane były 35020 pomniki przyrody, co stanowi spadek względem 2017 r. (36232).

Ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników, w tym różnorodności biologicznej służą, oprócz form ochrony przyrody, tereny zieleni. W 2018 r. powierzchnia ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych wyniosła 24,0 tys. ha zaś zieleńców 11,3 tys. ha, co stanowi wzrost względem 2017 r. (odpowiednio 23,7 tys. ha i 11,0 tys. ha).

Odpady

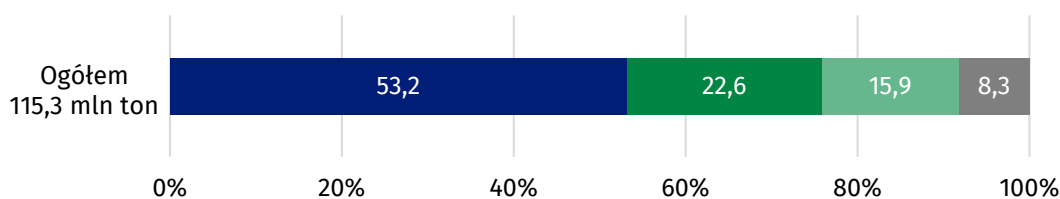
Odpady przemysłowe

W 2018 r. wytworzonych zostało 115,3 mln ton odpadów przemysłowych (wzrost o 1,4% względem roku poprzedniego).

Głównym źródłem odpadów były, podobnie jak w latach poprzednich: górnictwo i wydobywanie (61,4 mln t), przetwórstwo przemysłowe (26,1 mln t) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (18,3 mln t).

Odnotowano wzrost ilości wytworzonych odpadów przemysłowych o 1,4% w porównaniu do poprzedniego roku

Wykres 1. Struktura odpadów wytworzonych według rodzajów działalności w 2018 r.

- Górnictwo i wydobywanie
- Przetwórstwo przemysłowe
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę
- Pozostałe sekcje

Największy udział w ilości wytworzonych odpadów stanowiły odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud i innych kopalin (57%) oraz odpady z procesów termicznych (23%).

Dominującymi sposobami postępowania z odpadami wytworzonymi w 2018 r. były odzysk (50,7%) oraz składowanie (42,5%).

Ilość odpadów składowanych (nagromadzonych) w obiektach własnych na koniec roku wyniosła 1 760 mln ton. Niezrekultywowana powierzchnia składowisk odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wynosiła prawie 8,3 tys. ha, z czego składowiska, obiekty unieszkodliwiania odpadów wydobywczych – w tym hałdy stanowiły 54,1%, zaś stawy osadowe 45,9%. W ciągu roku zreultywowano powierzchnię 4,1 ha.

Udział odpadów przemysłowych poddanych odzyskowi wyniósł 50,7%

Odpady komunalne

W 2018 r. zebranych zostało 12,5 mln ton odpadów komunalnych (wzrost o 4,3% w porównaniu z 2017 r.). Na jednego mieszkańca przypadało średnio 325 kg zebranych odpadów komunalnych, co oznacza wzrost o 13 kg w porównaniu z rokiem poprzednim.

Z gospodarstw domowych odebrano 10,4 mln ton odpadów, co stanowiło 83,7% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych.

Odnotowano wzrost ilości wytworzonych odpadów komunalnych o 4,3% w porównaniu do poprzedniego roku

Tablica 4. Odpady komunalne wytworzone

Wyszczególnienie	2017	2018	2017 = 100
	w tys. ton		
Ogółem	11 968,7	12 485,4	104,3
Odebrane lub zebrane selektywnie	3 239,4	3 608	111,4
Zmieszane	8 729,3	8 877,5	101,7

W 2018 r. funkcjonowało 2 144 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz 1 410 przedsiębiorstw odbierających odpady komunalne.

Zebrane odpady komunalne w 2018 r. zostały poddane następującym procesom:

- odzysk – 7 103,1 tys. ton (56,9%), w tym:
 - recykling – 3 269,1 tys. ton (26,2%),
 - biologiczne procesy przetwarzania (kompostowanie lub fermentacja) – 1 012 tys. ton (8,1%),
 - przekształcenie termiczne z odzyskiem energii - 2 822,1 tys. ton (22,6%),
- unieszkodliwienie - 5 382,3 tys. ton (43,1%), w tym:
 - przez przekształcenie termiczne bez odzysku energii – 191,2 tys. ton (1,5%),
 - przez składowanie – 5 191,1 tys. ton (41,6%).

Udział odpadów komunalnych skierowanych na składowiska wyniósł 41,6%

Na koniec 2018 r. funkcjonowało 286 składowisk przyjmujących odpady komunalne, zajmujących łączną powierzchnię 1 700 ha. Ponad 90% z nich wyposażonych było w instalacje służące do odgazowywania, w wyniku czego poprzez spalanie ujętego gazu odzyskano około 84 800 tys. MJ energii cieplnej oraz około 105 357 tys. kWh energii elektrycznej. W 2018 r. zamkniętych zostało 16 składowisk o łącznej powierzchni około 46,8 ha. W 2018 r. w Polsce zlikwidowano 10 541 dzikich wysypisk, z których łącznie zebrano około 25 tys. ton odpadów komunalnych. Na koniec 2018 r. odnotowano istnienie 1 607 dzikich wysypisk.

W 2018 r. zlikwidowano 10 541 dzikich wysypisk

Opracowanie merytoryczne:

**Departament Badań Przestrzennych
i Środowiska**

Dariusz Bochenek

Tel: 22 608 35 62

e-mail: D.Bochenek@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Dawidziuk

Tel: 22 608 34 75, 22 608 30 09

e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Wydział Współpracy z Mediami

Tel.: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Ochrona środowiska 2018](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ochrona środowiska](#)

[Zużycie wody](#)

[Ścieki](#)

[Nieczystości ciekłe](#)

[Ochrona powietrza](#)

[Ochrona przyrody](#)

[Odpady](#)